

VII FESTIVAL DE MÚSICA ANTIGA

Monestir de Poblet

METAMORFOSIS

Director artístic: Jordi Savall

Dies 16, 17 I 18 d'agost de 2019

Dossier de premsa

Sumari

SUMARI

Nota de premsa

Llistat de Concerts

Programes detallats

Contacte

El VII Festival de Música Antiga de Poblet s'amplia per proposar un cap de setmana ple d'activitats musicals i culturals

- ◆ *La reobertura del Museu del monestir, que ha estat completament remodelat, i la creació d'un centre de visitants fan que aquest 2019 marqui un punt d'inflexió en el paper de Poblet com a focus cultural a Catalunya*
- ◆ *Tres concerts de Jordi Savall, tres conferències prèvies a cadascun d'ells i dos concerts matinals conformen una oferta diversa al voltant del concepte de **Metamorfosi**.*

Barcelona, 29 d'abril de 2019.- El VII Festival de Música Antiga de Poblet, que compta un any més amb el suport de l'Obra Social "la Caixa", inclourà en aquesta edició un total de vuit activitats en tres dies, del 16 al 18 d'agost. D'aquesta manera, els assistents tindran la possibilitat de passar tot un cap de setmana intens dedicat a la música, la reflexió, la natura i el patrimoni. En la presentació d'aquesta edició, que ha tingut lloc aquest matí al CaixaForum de Barcelona, hi han participat l'abat de Poblet, fr. Octavi Vilà; el director artístic del festival, Jordi Savall; i Valentí Farràs, director del CaixaForum Barcelona en representació de l'Obra Social "la Caixa", que junt amb la Fundació CIMA col·labora en l'organització del certamen. En aquesta edició, el mestre Savall proposa reflexionar al voltant del concepte de **Metamorfosi**.

L'eix que vertebrarà el Festival seran els tres concerts de les formacions creades per Jordi Savall, que tindran lloc cada vespre a l'Antic Dormitori dels Monjos. Abans de cadascun d'aquests concerts, una conferència a la Sala del Cubar proposarà als assistents reflexionar sobre el lligam entre la música que escoltaran i el món actual. Finalment, els matins de dissabte i de diumenge dos grups emergents del panorama de la música antiga escollits pel propi director artístic actuaran a la mateixa Sala del Cubar.

Concerts nocturns

La Capella Reial de Catalunya obrirà aquesta edició del Festival, amb el concert titulat **Stabat Mater**. D'acord amb les explicacions de Jordi Savall, "sentirem aquest text en la versió d'alguns dels millors compositors del renaixement i el barroc", com Josquin des Prés, G. P. da Palestrina, L. Rossi, M. A. Charpentier i D. Scarlatti. Aquesta última, per a deu veus solistes, "és una de les més impactants" de totes les que s'han escrit, ha assegurat.

El segon concert, dissabte, el protagonitzarà el conjunt de violes d'Hespèrion XXI, que interpretarà les **Lachrimae or seven teares** de John Dowland. Recull escrit el 1604, aquesta obra

evoca els diferents tipus de llàgrimes que podem vessar: de tristesa, de joia... i també, és clar, commoguts per la bellesa de la música. Per tant, són també diferents metamorfosis sobre un mateix tema. “Les pavanas que s’hi inclouen són obres de gran intensitat i riquesa harmònica fabulosa”, ha explicat Savall, per a qui Scarlatti “domina la modulació, l’harmonia i melodia com cap altre compositor del seu temps.”

El concert de diumenge està íntegrament dedicat a *El Renaixement musical a Nàpols*, i ofereix músiques dels Regnes Catalanoaragonès i Espanyol d’entre 1442-1598. En ell, “cobrim tot un segle que mostra la metamorfosi de la manera amb què es reflecteix en la música la condició cultural d’una ciutat que conserva les seves característiques tradicionals i populars, però també assumeix les diferents tendències dels grans compositors que hi ha a la cort”. “Ens permet entendre per què Nàpols, junt amb Venècia, van ser dues ciutats fonamentals per a la història de la música”, ha conclòs Savall.

El director artístic del festival ha posat de relleu “la dimensió internacional” de les propostes, ja que totes elles es portaran també, en els propers mesos, a escenaris com els Festivals de Fontfroide, Utrecht i Salzburg.

Conferències

Abans de cada concert, diferents experts convidats proposaran al públic una reflexió sobre la música que escoltaran i sobre el seu lligam amb l’actualitat, posant de relleu els ensenyaments que es poden desprendre, també, de la història de la música. Divendres 18, **Dolors Bramon** establirà un diàleg entre el cristianisme i l’islam en motiu del concert *Stabat Mater*, un cant gregorià llatí dedicat a Maria. Bramon és doctora en filologia semítica i en història medieval i professora emèrita d’estudis àrabs i islàmics de la Universitat de Barcelona. Dissabte, el doctor en Filosofia i professor d’Estètica de la Universitat de Girona **Xavier Antich** reflexionarà sobre el valor de les arts i les humanitats avui, abans del concert amb música de John Dowland. Diumenge, abans del darrer concert, **Stefano Cingolani**, historiador medievalista i doctor en filologia romànica, parlarà sobre el regne de Nàpols durant el temps de la Corona d’Aragó, introduint-nos així en la temàtica del programa.

Concerts matinals

Pel que fa als concerts matinals, protagonitzats per grups emergents, aquest any aniran a càrrec dels grups Hirundo Maris i Euskal Barrokensemble. El primer, dissabte, proposa el programa *La Rosa dels Vents*, amb cançons de mars i oceans, de mariners i viatgers a través dels països i els segles. Els segons, sota la direcció d’Enrike Solinís, presenta *Early standards*, un catàleg de danses barroques per a guitarra.

Nou Museu i Centre de Visitants

L’abat de Poblet, Octavi Vilà, ha destacat en la roda de premsa que el cap de setmana del Festival serà el més intens que hem viscut en totes aquestes edicions, ja que “no queda, literalment, temps per posar més activitats respectant, al mateix temps, els horaris de la comunitat monàstica que fa vida al monestir”. “Aquest és un esforç que fem cada any i que no és senzill, però creiem que és necessari fer aportacions d’aquest tipus al panorama cultural català”.

El públic que vingui aquest any, a més, “trobarà dues novetats molt importants en l’oferta cultural de Poblet”, ha avançat Vilà, ja que aquest primer semestre de 2019 culminen

dos projectes d'importància cabdal en aquest sentit.

En primer lloc, culmina la reforma integral del Museu de Poblet. Després d'estar anys tancat al públic, s'ha renovat en profunditat i permetrà contemplar la col·lecció d'art del monestir.

Entre les peces que s'hi exposen hi ha exemplars únics com una lipsanoteca, un got de vidre del segle XIV únic a Europa, que servia per contenir les relíquies i estava situat a la base de l'altar de la basílica. Aquest es va trobar als anys seixanta, durant l'adaptació litúrgica fruit del Concili Vaticà II, situat precisament a la columna central de la taula de l'altar de l'església del monestir. Hi ha molt poques peces d'aquest material, el vidre, tan antigues al món. També s'exposarà el recentment atribuït *Calvari* de Joan de Joanes, un *Sant Sebastià* de Damià Forment que formava part del retaule major i un *Crist d'Ivori* donat a Poblet per Pere Antoni d'Aragó, virrei de Nàpols, que formava part del conjunt funerari creat amb motiu de les exèquies al rei Alfons V el Magnànim.

La segona gran novetat és l'obertura del nou Centre de Visitants, que és un espai audiovisual immersiu que ajudarà les persones que arribin a Poblet a conèixer el com i per què l'orde del Cister va fundar aquest centre espiritual i cultural. D'aquesta manera, es complementa la visita turística al monestir, donant-li una dimensió diferent i incitant a la reflexió sobre els lligams entre el passat, la història, el present i el futur que volem construir com a humanitat.

Valentí Farràs, ha explicat que "des de l'Obra Social "la Caixa", amb la divulgació de la cultura contribuïm a la millora de la societat" Farràs ha destacat l'organització de conferències prèvies a cadascun dels concerts, de manera que "s'incrementen els recursos culturals que posem a disposició de la ciutadania acreixen". A més de la participació en el Festival de Música Antiga, l'Obra Social "la Caixa" ha participat en la remodelació del Museu de Poblet.

VII FESTIVAL
DE MÚSICA ANTIGA DE POBLET

Metamorfosis

16/08/19 a les 21.30h a l'Antic Dormitori dels Monjos

STABAT MATER

**Obres de Josquin des Prés, G. P. da Palestrina,
L. Rossi, M. A. Charpentier & D. Scarlatti**

LA CAPELLA REIAL DE CATALUNYA

A. Savall, M. Piccinini, L. Martín-Cartón, K. Mulders,
G. Díaz, D. Sagastume, V. Sordo, P. U. Johansen,
F. Zanasi, M. Borgioni

Enrike Solinís, *Tiorba*, Luca Guglielmi, *Orgue*
Xavier Puertas, *Violone*

Jordi Savall

Viola da Gamba & Direcció

* * *

17/08/19 a les 11.30h a la Sala del Cubar

La Rosa dels Vents

Cançons de mars i oceans, de mariners i viatgers a través dels països i els segles

Hirundo Maris

Arianna Savall, Soprano, arpa medieval & arpa barroca triple
Petter Udland Johansen, Tenor, hardingfele & cister
David Mayoral, Percussions

* * *

17/08/19 a les 21.30h a l'Antic Dormitori dels Monjos

**JOHN DOWLAND
(1563-1626)**

LACHRIMAE OR SEAVEN TEARES

Lachrimae, o set llàgrimes figurades per set Pavanas apassionades, amb diverses altres Pavanas, Gallardes, i Alemandes, compostes en cinc parts per a Llaüt & Violes...(1604)

Rolf Lislevand, Llaüt

Conjunt de violes d'HESPÈRION XXI

Ph. Pierlot, S. Casademunt, J.M. Quintana, L. Duftschmid

Jordi Savall

Viola soprano & Direcció

* * *

18/08/19 a les 11.30h a la Sala del Cubar

**EARLY STANDARDS
Danses barroques per a guitarra**

Euskal Barrokensemble

Miren Zeberio, *Violí barroc*

Pablo Martín Caminero, *Violone*

Daniel Garay, *Percussió*

Enrike Solinís, *Lavta, guitarra & Director artistic*

* * *

18/08/19 a les 21.30h a l'Antic Dormitori dels Monjos

RENAIXEMENT MUSICAL A NÀPOLS

Durant els Regnes Catalanoaragonès i Espanyol
1442-1598

Solistes de

LA CAPELLA REIAL DE CATALUNYA

L. Martín-Cartón, A. Fernández, D. Sagastume,
V. Sordo, Ll. Vilamajó, F. Zanasi, D. Carnovich

HESPÈRION XXI

Jordi Savall

Direcció

Amb el suport del Departament de Cultura de la
Generalitat de Catalunya

Conferències prèvies als concerts

20,15h

Sala del Cubar

Divendres, 16 d'agost

Dolors Bramon, doctora en filologia semítica i en història medieval i professora emèrita d'estudis àrabs i islàmics de la Universitat de Barcelona

Dissabte, 17 d'agost

Xavier Antich, doctor en Filosofia i professor d'Estètica de la Universitat de Girona

Diumenge, 18 d'agost

Stefano Cingolani, historiador medievalista i doctor en filologia romànica

STABAT MATER

Josquin des Prés

(ca. 1450-1521)

Stabat Mater, a 5

Motetti de la corona. Libro tertio

Giovanni Pierluigi da Palestrina

(ca. 1525-1594)

Stabat Mater, a 8

Luigi Rossi

(ca. 1598-1653)

Fantasia: Les pleurs d'Orphée (instr.)

Marc-Antoine Charpentier

(1643-1704)

Prélude

Stabat Mater pour des Religieuses, H. 15

per a 10 veus, tiorba, viola de gamba, violone & orgue

Jordi Savall

(1941-)

Lachrimæ Caravaggio : Planctus (instr.)

Domenico Scarlatti

(1685-1757)

Stabat Mater

per a 10 veus & b.c.

Stabat Mater dolorosa (Andante)

Cujus animam gementem ([Andante] – Adagio – Andante)

Quis non posset contristari (Sostenuto – Allegro)

Eja Mater, fons amoris (Andante)

Sancta Mater, istud agas (Andante con un poco di moto)

Fac me vere tecum flere (Tempo giusto)

Juxta crucem tecum stare (Andantino)

Inflammatum et accensum (Allegro – Andante)

Fac ut animae donetur (Allegro)

Amen (Allegro – Adagio)

INTÈRPRETS

LA CAPELLA REIAL DE CATALUNYA

Arianna Savall, Monica Piccinini, Lucía Martín-Cartón, *sopranos*

Kristin Mulders, *mezzosoprano*

Gabriel Díaz, David Sagastume, *contratenors*

Víctor Sordo, Petter Udland Johansen, *tenors*

Furio Zanasi, *baríton*

Mauro Borgioni, *baix*

Enrike Solinís, *tiorba*

Luca Guglielmi, *orgue*

Xavier Puertas, *violone*

Jordi Savall

Viola de gamba & Direcció

Amb el suport del Departament de Cultura der Generalitat de Catalunya

Jordi Savall i Le Concert des Nations duen a terme una residència
a la Saline Royale d'Arc-et-Senans (Doubs, França)

Els espais pels assajos han estat cedits per l'Escola Municipal de Música Victòria del Àngels
i Conservatori de Sant Cugat del Vallès

La Rosa dels Vents

Cançons de mars i oceans, de mariners i viatgers a través dels països i els segles

SEA FEVER

Text: John Masefield, Música: Petter Udland Johansen

OH SHENANDOAH

Trad. americana, Arranjament: Petter Udland Johansen

CAROLAN'S SUITE

Turlough O'Carolan (1670-1738), Arranjament: Sylvia Woods / Arianna Savall

SI DOLCE È IL TORMENTO

Claudio Monteverdi (s. XVII), Arranjament: Arianna Savall / Petter Udland Johansen

TARANTELA

Lucas Ruiz de Ribayaz (s. XVII), Arranjament: Arianna Savall

YO SOY LA LOCURA

Henri du Bailly (1587?-1637), Arranjament: Arianna Savall / Petter Udland Johansen

CANARIOS

Anònim (s. XVI), Arranjament: Arianna Savall / Petter Udland Johansen

SCARBOROUGH FAIR

Trad. anglesa, Arranjament: Arianna Savall / Michael Hell / Petter Udland Johansen

SEKSTTUREN

Trad. noruega, Arranjament: Petter Udland Johansen

THE WOMAN OF BALNAIN

Bear McCreary & Gillebride MacMillan, Arranjament: Arianna Savall / Petter Udland Johansen

AVE MARIS STELLA

Himne llatí (s. IX), Música: Arianna Savall

ORMEN LANGE

Trad. noruega, Arranjament: Petter Udland Johansen

THA MI SGÌTH/ VIATGE A SLIGO

Tradicional escocesa / Trad. irlandesa, Arranjament: Arianna Savall

EL MARINER

Trad. catalana, Arranjament: Arianna Savall / Petter Udland Johansen

Hirundo Maris

Arianna Savall, *Soprano, arpa medieval i arpa barroca triple*

Petter Udland Johansen, *Tenor, hardingfele i cister*

David Mayoral, *Percussions*

Amb el suport del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya

JOHN DOWLAND
(1563-1626)

LACHRIMAE OR SEAVEN TEARES

Lachrimae, o set llàgrimes figurades per set Pavanas apassionades, amb diverses altres Pavanas, Gallardes, i Alemandes, compostes en cinc parts per a Llaüt, Violes, o Violins (1604)ç

Lachrimae Antiquae
Sir John Souch his Galiard

Lachrimae Antiquae Novae
M. Henry Noell his Galiard

Lachrimae Gementes
The Earle of Essex Galiard

Lachrimae Tristes
M. Nicholas Gryffith his Galiard

Lachrimae Coactae
M. Giles Hoby his Galiard

Lachrimae Amantis
M. Thomas Collier his Galiard

Lachrimae Verae
Captaine Digorie Piper his Galiard

Semper Dowland semper dolens
The King of Denmarks Galiard

Sir Henry Umptons Funerall
M. Bucton his Galiard

M. John Langtons Pavan
Mrs. Nichols Almand
M. George Whitehead his Almand

HESPÈRION XXI
(Conjunt de violes)

Jordi Savall, *viola de gamba soprano*
Philippe Pierlot, *viola de gamba soprano i baixa*
Sergi Casademunt, *viola de gamba tenor*
Juan Manuel Quintana, *viola de gamba baixa*
Lorenz Duftschmid, *viola de gamba baixa*
Rolf Lislevand, *llaüt*

Jordi Savall
Direcció

Amb el suport del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya

EARLY STANDARDS

Danses barroques per a guitarra

- Dimitrie Cantemir (1673-1723)** Escena Bestenigar
Anònim (s. XVII) Makām-ı Hüseyinī Sakīl-i Ağa Rızā
Tradicional Ezpatadantza
- Gaspar Sanz (1640-1710)** Marionas
Nicola Matteis (1640-1714) Allegro del pescador
Tradicional Fandango Urruxka
- Antonio de Santa Cruz (ca. 1700)** Jácaras
Giovanni Girolamo Kapsberger (1580-1651) Arpegiatta
John Dowland (1563-1626) Lachrimae Pavan
Giovanni Girolamo Kapsberger (1580-1651) Colassione
Johann Sebastian Bach (1685-1750) Preludi
Nicola Matteis (1640-1714) Ground after Scotch Humour
Santiago de Murcia (1672-1739) Cumbés
Mateo Albéniz (1755-1831) Preludi & Sonata
Gaspar Sanz (1640-1710) Canarios
Manuel de Falla (1876-1946) Danza Ritual del Fuego

* Arranjaments i adaptacions d'Enrike Solinís

Euskal Barrokensemble

Miren Zeberio, *violí barroco*

Pablo Martín Caminero, *violone*

Daniel Garay, *percussió*

Enrike Solinís, *lavta, guitarra & director artístic*

Amb el suport del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya

EL RENAIXEMENT MUSICAL A NÀPOLS

Durant els Regnes Catalanoaragonès i Espanyol

1442-1598

I

EL REGNE CATALANOARAGONÈS A NÀPOLS

**ALFONS V EL MAGNÀNIM (1442-1458)
& FERRAN I REI DE NÀPOLS (1458-1494)**

EL CANÇONER DE MONTECASSINO

Strambotto : *Zappay lo campo* (instr.) Anònim (CMM 20)

Strambotto : *Amor que t'o fat hio* Anònim (CMM 128)

Puis fortuna m'avis en tal partit (instr.) Anònim (CMM 11)

Chanson : *Viva, viva Rey Ferrando* Anònim (CMM 111)

Ballo : *La fille Guillemin* (instr.) Anònim (CMM 6)

Chanson : *Amor tu non me gabaste* Anònim (CMM 23)

Chanson : *De tous biens plaine* (instr.) Hayne van Ghizeghem (ca.1445-1476/97) (CMM 85)

Chanson : *O tempo bono* Anònim (CMM 132)

Chiave, chiave (instr.) Anònim (CMM 131)

Strambotto : *Correno multi cani* Anònim (CMM 140)

Ballo : *Collinetto* (instr.) Anònim (CMM 22)

Canzon alla villota : *Dindirindin* Anònim (CMM 127)

La Spagna (instr.) Anònim

Hymnus : *Patres nostri peccaverunt* Johannes Cornago (ca.1400-ca.1475) (CMM 2)

Folie antiche (instr.) Improvisació

Canción : *Viva el gran Re Don Fernando* Carlo Verardi (ca.1440-ca.1500)

* * *

II

EL REGNE ESPANYOL A NÀPOLS

FERRAN III de Nàpols (1504-1516)

Canzon alla villota : *La Tricotea* Alonso (CMP 247)

La Spagna : Danza Alta (instr.) Francisco de la Torre (ca.1460-ca.1504) (CMP 321)

Villancico : *Harto de tanta porfia* Anònim (CMP 26)

Pavana & Gallarda (instr.) Luys de Milán (ca.1500-ca.1561)

Villancico : *Fata la parte* Juan del Enzina (1468-1529) (CMP 421)

CARLES V (1516-1554)

Villancico : *Ay luna que reluzes* Anònim (CMC 27)

La Spagna (instr.) Diego Ortiz (ca.1510-ca.1570)

Villancico : *Dezilde al caballero* Nicolas Gombert (ca.1495-ca.1560) (CMC 49)

Diferencias sobre el Canto del cavallero (instr.) Antonio de Cabezón (1510-1566)

Mascheratta alla napolitana : *Cingari simo venit'a giocare* Giovanni da Nola (1488-1558)

FELIP II (1554-1598)

Moresca (instr.) Pedro Guerrero (ca.1520-?)

Villanesca : *O Dio se vede chiaro* Giovanni da Nola

Romanesca & Passamezzo moderno (instr.) Diego Ortiz

Villanesca alla napolitana : *Vecchie letrose* Adrian Willaert (ca.1490-1562)

Gallarda Napolitana (instr.) Antonio Valente (fl.1565-1580)

Seguidillas en eco : *De tu vista celoso* Anònim (CMS 8)

CMM : Cançoner de Montecassino

CMP : Cançoner de Palau

CMC : Cançoner d'Uppsala o Cançoner del Duc de Calàbria

CMS : Cançoner de la Sablonara

INTÈRPRETS

LA CAPELLA REIAL DE CATALUNYA

Lucía Martín-Cartón, *Soprano*

Adriana Fernández, *Soprano*

David Sagastume, *Contratenor*

Víctor Sordo, *Tenor*

Lluís Vilamajó, *Tenor*

Furio Zanasi, *Baríton*

Daniele Carnovich, *Baix*

HESPÈRION XXI

Jean-Pierre Canihac, *Cornetto*

Béatrice Delpierre, *Flauta & Xeremia*

Daniel Lassalle, *Sacabutx*

Elies Hernandis *Sacabutx*

Joaquim Guerra, *Baixó*

Jordi Savall, *Viola de gamba soprano*

Sergi Casademunt, *Viola de gamba tenor*

Philippe Pierlot, *Viola de gamba baixa*

Lorenz Duftschmid, *Viola de gambe baixa*

Andrew Lawrence-King *Arpa renaixentista & Saltiri*

Xavier Díaz-Latorre, *Llaüt, Vihuela & Guitare*

Luca Guglielmi, *Orgue & clavecí*

David Mayoral, *Percussió*

Direcció: Jordi Savall

Amb el suport del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya

VII Festival de Música Antiga de Poblet

Direcció artística: Jordi Savall

Contacte amb la premsa:

Pep Gorgori

+34 649 475 646

pepgorgori@leitmotiv.es

Contacte premsa